

↑
3702
W

0 3702

AA8

A FEHÉR KÖNYV

TELJES MAGYAR SZÖVEGE

ŐFELSÉGE AZ ANGOL KIRÁLY
KORMÁNYÁNAK
POLITIKAI NYILATKOZATA

B u d a p e s t, 1 9 3 9.

Bevezető

Szükségesnek tartottam, hogy megismertessem a nagyközönséggel a Palesztina problémát most, hogy az angolok által, ebben a kérdésben kiadott s híressé vált „Fehér Könyv“-nek magyar fordítását kezébe veszi. Ma, amikor a kivándorlásra kényszerített zsidóság százezreinek egyetlen mentsvára a Palesztinában való letelepedés lehetősége, ismernünk kell a Palesztina fölötti mandátum birtokosának, Nagy-Británniának a szándékait.

Ismeretes, hogyan sikerült Angliának a világháborúban megszereznie Palesztinát, még hozzá zsidó segítséggel, mely segítség leghathatósabbán a Palesztinában vitézül harcoló Zsidó Légiónak súlyos véráldozataiban nyilvánult meg. Ebben az időben; 1917 november 2-án, írta meg levelét Rotschild báróhoz, Anglia akkori külügyminisztere, lord Balfour. Ez a levél, mely „Balfour deklaráció“ néven vált híressé, magában foglalja az Angol Királyi kormány azon ígéretét, hogy a zsidó nép számára Palesztinában közjogilag biztosított „Nemzeti Otthont“ létesít.

Láthatjuk tehát, hogy milyen kötelezettségeket vállalt magára Anglia a zsidósággal szemben, ezt a kötelezettséget a Népszövetségtől nyert mandátum (mely 100.000 négyzetkilométer terület feletti fennhatóságot jelentett Anglia számára) még jobban megerősítette. Anglia eleinte bizonyos jóindulattal támogatta és elősegítette a zsidó kolonizációt, mely mindinkább gyorsuló ütemben haladt a cionisták végcélja, a történelmi határok közötti Palesztinában létesítendő, zsidó többségű „Zsidó Allam“ felé.

A cionista törekvésekkel szemben áll az arab nemzeti mozgalom. Ez szerves része annak a pánarab mozgalomnak, mely célul tűzte maga elé az arab államok egyesítését Arábiában. Azonban a pánarab mozgalom ellenére sem beszélhetünk arab egységről, mert az arab félszigeten levő számtalan arab államocskák egymással homlok egyenest ellenkező politikát folytat.

A Balfour deklarációt követő 20 év alatt, tehát 1937-ig, a zsidóság nagyobb tömegekben telepedett le Palesztinában, különösen a tengerparton, ahol hatalmas tőkebefektetésekkel és küzdelmes munkával, bámulatos eredményeket ért el. Egymásután létesültek a kisebb nagyobb kolóniák és mezőgazdasági telepek, falvak és városok emelkedtek, szinte a szemünk láttára a homok sivatagban, közöttük az új zsidó metropolissal; Tel Avivval, melynek ma már 180.000 zsidó lakosa van.

Közben az arabok több ízben igyekeztek megakadályozni az építő munkát, meg-megújuló fegyveres terror akciókkal. Elég, ha csak az 1920-as és 1929-es arab zavarásokat említem meg, melyeket Angliának fegyveres erővel kellett elfojtani. A zsidó bevándorlást azonban sem az arab terror-akciók, sem a certifikátok megszerzésének nehézségei nem tudták megakadályozni. A zsidóság mindenkor kimerítette azt a bevándorlási kvótát, amit Anglia évente engedélyezett (50—60.000).

Az áldatlan állapotok megszüntetése céljából az angolok bizottságokat küldtek ki, hogy tanulmányozzák a palesztinai helyzetet. Az első u. n. Peel-bizottság tárgyalásai alatt merült fel Palesztina felosztásának terve, melyre az arabok ismeretes terrorhullámmal feleltek, ami még napjainkban is sok gondot okoz az angol végrehajtó hatalomnak. 1937-ben jelent meg a Peel-bizottság jelentése, melynek egyetlen kézzelfogható eredménye az arab terror fokozódása volt. Egy év múlva az angol kormány a második u. n. Woodhead-bizottságot küldte ki Palesztinába, hogy a felosztási tervet a helyszínen dolgozza ki. A Woodhead bizottság jelentése Galileát arab többségű területnek nyilvánította, de szükségesnek tartotta, hogy ez a terület nemzetközivé legyen nyilvánítva, az angol kormány felügyelete alatt és ide további zsidó bevándorlást engedélyezzenek.

Az angol kormány a Woodhead-bizottság ezen javaslatát nem fogadta el és ez év elején kerekasztal konferencián próbálta a békés megoldást megtalálni. A Londonba összehívott kerekasztal konferencián a palesztinai arabság és zsidóság képviselőin kívül résztvettek a Palesztinával szomszédos arab államok kiküldöttjei is. Hosszas tárgyalások után, melyek nem vezettek eredményre, a londoni kerekasztal konferencia sikertelen befejezése után adta ki az Angol Királyi Kormány a „Fehér Könyv“-et, melyben Anglia ismereti a következő 10 évben folytatandó Palesztina-politikáját.

* *

A Fehér Könyv kiadása után az egész világ zsidósága egységesen szembefordult Angliával, mert veszélyeztetve látta eddigi munkájának eredményeit. A Palesztinában élő zsidóság sorozatos tüntetésekkel vála-

szolt az, őket ért arculcsapásra és nem riad vissza a fegyveres ellenállástól sem. A palesztinai zsidóság zárt arcvonalat alkot az angoloknak a Fehér Könyvben lefektetett politikája ellen és követeli, hogy a Balfour deklarációban és a Népszövetségi mandátumban lefektetett ígéreteknek Anglia most már haladéktalanul tessen eleget. Követelik a zsidó nemzeti hadsereg felállítását, hogy a megismétlődő arab terror-akciókat a zsidóság maga intézhesse el. Követelik továbbá a szabad földvásárlást és a bevándorlás akadályozását szolgáló rendelkezések hatálytalanítását. A zsidó nép megelégette már Angliának a Palesztina-kérdésben tanúsított magatartását és maga akarja kezébe venni sorsának irányítását, mert mint a most kiadott Fehér Könyvből is kiderül, Anglia nem akarja (vagy nem tudja) a Palesztina-problémát a zsidóság számára elfogadható módon megoldani.

BAUER LÁSZLÓ

A FEHÉR KÖNYV TELJES SZÖVEGE

ŐFELSÉGE, AZ ANGOL KIRÁLY KORMÁNYÁNAK POLITIKAI NYILATKOZATA

1. A Palesztinára (Erec Jiszraelre) vonatkozó nyilatkozatban, amelyet 1938 november 9-én hirdettek ki, őfelsége kormánya ama szándékának adott kifejezést, hogy meghívja Palesztina és a környező országok arab lakosságának képviselőit és a Jewish Agency kiküldötteit Londonba, a jövőben folytatandó politika megvitatására. Őfelsége kormányának őszinte reménye az volt, hogy kimerítő, szabad és őszinte vita után megegyezésre lehessen majd jutni. Ennek értelmében konferenciát tartott a kormány, úgy az arab, mint a zsidó delegációkkal, amelyek több héten át tartottak és a vélemények teljes kicserélésére nyújtottak alkalmat az angol miniszterek, az arabok és zsidók képviselői között. Szem előtt tartva a vitákat és a palesztinai helyzetet, úgyszintén tekintetbe véve a királyi bizottság és a felosztó-bizottság jelentéseit, őfelsége kormánya megszüvegezte közismert javaslatait, melyet a zsidók és az arabok bizottságai elé terjesztett, hogy a megkötendő egyezmény tárgyalási alapjául szolgáljanak. Sem az arab, sem a zsidó küldöttségek nem tartották lehetségesnek a javaslatok elfogadását, ezért a konferenciák nem vezettek eredményre. Őfelsége kormánya ennél fogva feljogosítva érzi magát, saját politikájának megszüvegezésére és miután a kérdést alapos megfontolás tárgyává tette, elhatározta, hogy hűen kitart nagy általánosságban azon javaslatok mellett, amelyeket a zsidó és arab küldöttségek elé legutolsó formájukban előterjesztett és velük együtt megtárgyalt.

A MANDÁTUM ÉS A KÖDÖS PONTOK

2. A palesztinai mandátum, amelynek szövegét 1922-ben fogadta el a Népszövetség, képezte 20 év óta alapját az angol kormányok politikájának. A mandátumba be lett kebelezve a Balfour deklaráció, mely a mandátummal megbízott kormányra 4 fontos kötelezettséget hárít. E kötelezettségek a mandátum 2., 6. és 13. szakzaiban vannak lefektetve. A kötelezettségek értelmezése körül véleménykülönbség csak egy pont körül nem merült fel és ez a szent helyek megvédéséről szóló kötelezettség. A többi 3 pont általában a következő:

(1.) Oly politikai, adminisztratív és gazdasági feltételeket teremteni az országban, amelyek biztosítsák egy nemzeti otthon létesítését a zsidó nép számára Palesztinában, megfelelő feltételekkel megkönnyíteni a zsidók bevándorlását, iparkodni a zsidók tömeges leteleptetésére az országban, a zsidó Jewish Agencyvel való együttműködés által.

(2.) Palesztina összes lakosainak polgári és vallási jogaik megvédése, fajra és vallásra való tekintet nélkül, annak garantálása, hogy a zsidó bevándorlás megkönnyítése és az országba való telepítése által a lakosság többi részeinek pozíciói és jogai csorbíthatatlanok lesznek.

(3.) Oly politikai, adminisztratív és gazdasági feltételeket teremteni az országban, amelyek biztosítják az önkormányzat intézményeinek fejlődését.

3. A királyi bizottság és az ezt megelőző vizsgáló bizottság felhívták a figyelmet a mandátumban előforduló kifejezések kétértelműségére, ködös voltára, mint pld. „Nemzeti otthon a zsidó nép számára“ és a bizottságok ebben a ködös kétértelműségben és a politikai célokat, illetőleg a belőle fakadó bizonytalanságban látták legfőbb okát az arabok és zsidók közötti gyűlöletnek. Őfelsége kormánya meg van győződve, hogy a béke érdekében, valamint Palesztina összes népeinek békéje és jóléte érdekében szükséges a politikának és a céloknak világos megfogalmazása. A királyi bizottság által benyújtott felosztási javaslat, alkalmas lett volna világosságot deríteni a kérdéses fogalmakra, azonban kiderült, hogy önálló arab és zsidó államot Palesztinában megvalósítani nem lehet. Ezért őfelsége kormánya szükségét látta egy más (alternatív) politika bevezetésének, amely a palesztinai helyzet követelményeinek megfelelően és az arabokkal, mint zsidókkal szemben vállalt kötelezettségeinek eleget tegyen. Őfelsége kormányának elgondolásai és javaslatai a következő három szakaszban vannak lefektetve: 1. AZ ALKOTMÁNY, 2. BEVÁNDORLÁS, 3. A FÖLD.

1. AZ ALKOTMÁNY

4. Voltak, akik azt állították, hogy e kifejezés: „nemzeti otthon a zsidó nép számára“, arra enged következtetni, hogy Palesztina egy alkalmas időpontban, zsidó állammá, vagy zsidó közösséggé válhat. Őfelsége kormánya nem akar ama nézet fölött vitatkozni, amelyet királyi bizottság nyilvánított, miszerint a Balfour deklaráció nyilvánosságra hozatala idején a cionista vezetők elismerték, hogy végeredményben a zsidó állam lehetősége nincs kizárva a deklaráció szövegezése szerint. Azonban a királyi bizottsággal egyértelemben, őfelsége kormánya úgy gondolja, hogy a mandátumnak, amelybe a Balfour-deklaráció is benne foglaltatik, megszövegezői nem gondolhattak arra, hogy Palesztina

(E. J.) zsidó állammá válhat, az ország arab lakosainak akarata ellenére. Azt mondhatjuk, hogy e nézet, amely szerint Palesztina nem válhatna zsidó állammá abból következik, mely az 1922-ben megjelent Fehér Könyv egy részében írva van:

„Olyan hivatlan kijelentéseket hangoztattak, amely szerint a cél: teljes zsidó államot alkotni Palesztinában (E. J.). Olyan nyilatkozatok hangzottak el, hogy Palesztina ugyanúgy kell hogy a zsidóké legyen, mint ahogy Anglia az angoloké.“ Őfelsége kormánya ezt a reménységet, mint meg nem valósíthatót tekinti és szemei előtt nem lebegnek ilyen célok. Ugyanígy sohasem gondolt őfelsége kormánya arra, hogy elnyomja, vagy korlátozza az arab lakosságot nyelvük, vagy kultúrájuk használatában és fejlesztésében. Őfelsége kormánya arra a tényre akarja felhívni a figyelmet, hogy a fentemlített deklaráció, (Balfour deklaráció) kivételei egyáltalán nem említik meg, hogy egész Palesztina zsidó Nemzeti Otthonná alakítandó át, hanem hogy a Nemzeti Otthon Palesztinában legyen megvalósítva.“

Azonban ez a nyilatkozat nem zárta ki a kételyeket. Ezért őfelsége kormánya minden félreértést és kétértelműséget kizáróan kijelenti, hogy politikájában nem foglal helyet Palesztinának zsidó állammá változtatásának gondolata. Ha hűek akarunk maradni az igazsághoz, véleménye szerint ez ellentétben állana a mandátumban vállalt kötelezettségeivel és az ígéretekkel, amelyek az arab nép számára a múltban adva lettek, melyek szerint az ország arab lakosai nem lesznek akaratuk ellenére arra kényszerítve, hogy zsidó állam alattvalóivá váljanak.

AZ 1922-ES FEHÉRKÖNYV ÉS A ZSIDÓ NEMZETI OTTHON

5.) A palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon mibenléte az 1922-ben megjelent Fehér Könyvben a következőképpen lett meghatározva:

Az utóbbi két-három nemzedék alatt a zsidók visszatértek Palesztinába és ott egy népközösséget létesítettek. Körülbelül negyedrészüket földműveléssel foglalkozik. E népközösségnek saját politikai intézményei vannak, képviselő gyűlése (parlamentje) a belső ügyeinek intézésére, városi bizottságokat választanak, iskoláit külön intézmény vezeti. Választott főrabbinátusa és rabbiválasztmánya van, vallási ügyei intézésére. Közügyeit anyanyelvén; héberül intézi, héber sajtó felett rendelkezik. Különleges intellektuális életet él, széleskörű gazdasági tevékenységet fejt ki. E népközösség, tehát városi és falusi lakosságával politikai, vallási és kulturális intézményeivel, nyelvével, szokásaival, életmódjával valóban nemzeti jelleget visel. Ha megkérdezik, mi a magyarázata a Zsidó Nemzeti Otthon

fogalmának Palesztinában, erre a felelet az, hogy e fogalom nem jelenti a zsidó nemzetiségnek az egész ország lakosságára való rákényszerítését, hanem a meglévő zsidó jisiv fejlődésének folytatását, a külföldi zsidók segítségével, hogy az itteni zsidó népközösség az egész zsidó nép központjává váljék, amellyel úgy vállalási, mint faji szempontból dicsekedhessen és érdekközösségben legyen. Azonban ahhoz, hogy e zsidó közösségnek a szabad fejlődéshez vezető út felé a legjobb kilátások nyíljanak, valamint ahhoz, hogy a zsidó nép tehetségét és erőit szabadon érvényesíthesse, fontos annak tudata, hogy a zsidók Palesztinában jog és nem kegyelem alapján élnek. Ez az indok készlet ama szükségesség felismerésére, hogy a Zsidó Nemzeti Otthon létét nemzetközileg kell biztosítani és hivatalosan el kell ismerni történelmi kapcsolatain alapuló jogait.

„A ZSIDÓ NÉP TELJESITMÉNYE AZ EGÉSZ VILÁG DICSÉRETÉT ÉRDEMLI.“

6. Őfelsége kormánya hűségesen kitart az 1917-ben adott nyilatkozat mellett és ebben a Zsidó Nemzeti Otthon jellegének széleskörű és hivatott meghatározását látja. Ez a magyarázat a zsidó jisiv-nak, a többi országok által előmozdított gyors fejlődése nyomán keletkezett és hogy őfelsége kormánya hűségesen teljesítette e téren vállalt kötelezettségét, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy az 1922-ben megjelent Fehér Könyv óta Palesztinába több mint 300.000 zsidó vándorolt be és a Nemzeti Otthon lakossága közel 450.000 főre emelkedett, vagyis megközelíti az ország lakosságának harmad részét. A zsidó jisiv nem halasztotta el a kínálkozó alkalmakat Nemzeti Otthonának növeléséhez, hanem teljes mértékben kihasználta azokat. *A Zsidó Nemzeti Otthon növekedése és különböző téren elért eredményei csodálatra méltó konstruktív energiáról tesznek tanuságot, mely az egész világ dicséretét érdemli, a zsidó nép számára pedig a büszkeség érzésének a forrását jelenti.*

PALESZTINÁRA NEM VONATKOZIK A MAC MAHON LEVÉL

7. A legutóbb lezajlott megbeszélések alkalmával az arabok küldöttségei ismételten hangoztatták követeléseiket, melyek szerint Palesztina abban a területben foglal helyet, amelyre vonatkozólag 1915 októberében az angol kormány nevében Sir Henry Mac Mahon kötelezte magát az arab függetlenség elismerésére és támogatására. A legutóbbi londoni konferenciákon az angol és az arab vezető emberek komoly megfontolással és alaposan megvizsgálták e követelés létjogosultságát,

amely a mekkai serif és Sir Henry Mac Mahon közötti levelezésre támaszkodik. Beszámolójuk, amely a parlamenti ülészek 5974. száma alatt lett kihirdetve, kiemeli, hogy úgy az angol, mint az arab képviselők igyekeztek egymás véleményét megérteni, azonban nem tudtak közös megegyezésre jutni a levélváltás magyarázásának terén. Nincs szükség itt ismertetni a követeléseket és az ellenköveteléseket, amelyeket mindkét fél részére támasztottak. A maga részéről Öfelsége kormánya a beszámolóban ismertetett indokok miatt köteles kitartani véleménye mellett, amely szerint a Jordántól nyugatra elterülő országrész nem foglaltatott bele a Sir Henry Mac Mahon által vállalt kötelezettségi zónába, *ennélfogva nem egyezhet bele abba, hogy Mac Mahon levelezése jogalapul szolgáljon Palesztinának független arab állammá való alakításának követeléséhez.*

ÖNKORMÁNYZAT PALESZTINÁNAK

8. Mint a mandátum kezelőjére, Öfelsége kormányára hárult az a feladat, „Biztosítani az önkormányzat intézményeinek fejlődését Palesztinában“. E világos kötelezettség nélkül is Öfelsége kormánya Palesztina lakosainak örök időkre való mandatárius gyámóságát a mandatárius rendszer szellemével ellentmondónak tekinti. Önmagától értetődik, hogy Palesztina lakosai minél előbb kell, hogy élvezzék ugyanazon önkormányzat előnyeit, amelyet a vele szomszédos országok élveznek. A jelen pillanatban Öfelsége kormánya nem mondhatja meg előre, melyek lesznek a fontos konstitucionális formák, amelyeket az idők multán az ország kapni fog, *de Öfelsége kormányának célja az önkormányzat és eltökélt szándéka Palesztinában független államot létesíteni az idők folyamán. Ez egy olyan állam kell, hogy legyen, amelyet Palesztina mindkét népe; az arab és zsidónép önrendelkezéssel kormányozzanak oly módon, hogy mindkét nép létérdekei biztosítva legyenek.*

9. Független állam felállítása és ezzel a mandatárius felügyelet megszüntetése Palesztinában a zsidókat és arabokat oly viszonyra utalja, amely lehetőséget nyújt a rendszeres kormányzáshoz. Sőt a palesztinai önkormányzati intézmények fejlődéséhez — a többi országok módján való fejlődése — evolúciós kell, hogy legyen. Szükség lesz egy átmeneti kormányzatra a függetlenség megvalósítása előtt, melyben Öfelsége kormánya, mint a mandatárius hatalom fogja viselni a felelősséget az ország kormányzásáért, míg az ország lakossága mind nagyobb befolyásra tesz szert az ország vezetésében. Öfelsége kormánya minden erejével az arabok és zsidók közötti jóviszony fejlesztésére fog törekedni.

FÜGGETLEN ÁLLAM TIZ ÉVEN BELÜL

10. A fenti indokok alapján, Őfelsége kormánya a következő kijelentést teszi az ország jövő kormányzására vonatkozó terveiről:

(1.) Őfelsége kormányának legvégső célja, független állam létesítése Palesztinában, tíz év leforgása alatt, mely Nagy-Británniával gazdasági és stratégiai szerződéses viszonyban áll, mindkét ország követelményeinek kielégítő módon való teljesítése formájában. A független állam létesítésére vonatkozó javaslat a Népszövetséggel való tanácskozást igényli ahhoz, hogy a mandátumot eredményesen befejezhessük.

(2.) A független állam oly állam kell, hogy legyen, amelyben a zsidók és arabok a kormányzásban minden népközösség létérdekeinek szem előtt tartásával vesznek részt.

(3.) A függetlenség bevezetése előtt átmeneti korszak kell, hogy elteljen, melynek leforgása alatt Őfelsége kormánya fogja a kormányzás felelősségét viselni. Ennek az átmeneti korszaknak a tartama alatt Palesztina lakosai, mindinkább növekvő részt fognak venni az ország kormányzásában. A lakosság mindkét részének módjában lesz résztvenni az ország államapparátusában. E folyamat folytatódni fog akkor is, ha a két nép igénybe veszi a lehetőséget, vagy nem veszi igénybe.

(4.) A béke és a rend kielégítő mértékben való helyreállítása után, rögtön megtörténnek a lépések e politika alkalmazására, vagyis az ország lakosainak az ország vezetésében való fokozatos bevonására. A követhető cél érdekében palesztinaiakat helyezne a kormány összes departmentjeinek élére, angol tanácsadó segítségének igénybevételével, valamint a főkormányzó felügyelete alatt. Miután Őfelsége kormánya szeméi előtt ez a cél lebeg, helyes volna azonnal úgy intézkedni, hogy palesztinaiak helyeztessenek bizonyos departmentek élére, mellettük angol tanácsadók, mint a palesztinai departmentek igazgatói ülnének a kormány végrehajtó bizottságában, amely a főkormányzó tanácsát alkotja. Az arabok és a zsidók képviselői legközelebb meg lesznek hívva a departmentek élére, számarányuk szerint. Az egyes departmentek élére kinevezendő palesztinaiak száma a lehetőségekhez mérten mind egyre növekedni fog, mindaddig, míg az összes ügyosztályokat palesztinaiak fogják vezetni, akik a most még angolok által betöltött hivatalokat át fogják venni. Amikor ehhez a fejlődési fokhoz el fognak jutni, Őfelsége kormánya azon lesz, hogy a kormány végrehajtó bizottságát miniszteri tanácsá alakítsa át és ebből kifolyólag meg fog változni a palesztinai departmentek vezetőinek hatásköre.

PARLAMENT, HA A PALESZTINAI KÖZVÉLEMÉNY UGY KIVÁNJJA

(5.) *A jelen pillanatban Ófelsége kormánya nem terjeszt egyetlen javaslatot sem egy választott törvényhozó testület irányában. Mindezek ellenére, ha Ófelsége kormánya a megfelelő konstitucionális fejlődés érdekében szükségét fogja látni a választott törvényhozó testület intézményesítésének és ha a palesztinai közvélemény hajlandónak fog mutatkozni a fejlődés eme irányának támogatására, Ófelsége kormánya készen fog állni a szükséges államaparátus felállítására, feltéve, ha ezt az ország viszonyai meg fogják engedni.*

(6.) *A béke és a rend helyreállítása után eltelt öt év végén egy megfelelő tanács lesz létesítve, amely Palesztina lakosait és Ófelsége kormányát fogja képviselni a célból, hogy megvizsgálja az átmeneti korszakban alkalmazandó alkotmány szerkezeti konstitucionális intézkedéseket, úgyszintén a független Palesztina alkotmányának kérdését megtárgyalni és javaslatokat megfogalmazni ebben az irányban.*

(7.) *Ófelsége kormánya kérni fogja, hogy az első alszakaszban említett szerződésbe, vagy a 6-os alszakaszban említett alkotmányba, kielégítő megjegyzések iktassanak a következő kérdésekben:*

a) *A szenthelyek biztosítása és a szenthelyekhez való szabad közlekedés, valamint a különböző egyházak érdekeinek biztosítása, vagyonuk épségének garantálása.*

b) *Palesztina különböző népközösségeinek megvédeése, Ófelsége kormánya által vállalt kötelezettségeknek megfelelőleg, melyeket úgy az arab, mint a zsidó lakosság, valamint a palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon speciális helyzetével szemben magáévá tett.*

c) *A stratégiai helyzethez szükséges intézkedések megtétele úgy, ahogy azokat Ófelsége kormánya szükségesnek fogja találni, az adott helyzet körülményeihez mérten.*

Ugyanúgy kérni fogja Ófelsége kormánya őt arról meggyőzni, hogy bizonyos országoknak Palesztinában való érdekeltségei, melyekért Anglia vállalt kezességet, megfelelő mértékben lesznek respektálva továbbra is.

TIZ ÉV UTÁN

(8.) *Ófelsége kormánya minden tőle telhetőt meg fog tenni a független palesztinai állam megvalósulását előmozdító körülmények megteremtéséhez, tíz éven keresztül. Ha e tíz év eltelte után Ófelsége kormányának becslése szerint reményeivel ellentétben a körülmények a független állam megvalósításának elhalasztására kényszerítenék, ebben az esetben tanácskozni fog Palesztina népeinek képviselőivel és a Népszövetséggel, valamint a szomszédos arab államokkal való véleménycsere után dönteni fog az elhalasztás kérdésében. Ha Ófelsége kor-*

mánya arra a meggyőződésre fog jutni, hogy az elhagyás nélkülözhetetlenül szükséges, fel fogja kérni ezen felek a jövőre vonatkozó tervek megszüvegezésében való részvételre, a kívánt végső célnak minél hamarább való megvalósítása érdekében.

11. Az átmeneti korszak folyamán Öfelsége kormánya lépéseket fog tenni a helységek tanácsainak és a városi tanácsok felelősségének és hatáskörének kiszélesítése irányában.

II. A bevándorlás.

12. A mandátum 6-ik szakasza Palesztina vezetéséről a következőket mondja: „*Annak garantálására, hogy a lakosság többi részének jogai és pozíciói nem lesznek megsértve, szükség van megkönnyíteni a zsidók bevándorlását, megfelelő feltételek mellett.*“ Ezenkívül a mandátum egyetlen helyén sincs meghatározva az országba bevándorolható zsidók száma. De az 1922-ben megjelent Fehér Könyvben meg van állapítva, hogy a Nemzeti Otthon alapján való politika fenntartásához: „*szükséges a palesztinai zsidók számát bevándorlással szaporítani.*“ E bevándorlás mértéke nem lehet nagyobb mérvű, mint amekkorát az ország mindenkori gazdasági helyzete megenged. Fontos annak garantálása, hogy az új bevándorlók nem lesznek Palesztina lakosainak terhére és a lakosság egyetlen részének a megélhetését sem fogják hátrányosan befolyásolni.

Valóban: e dátumtól kezdve egészen a mostani időig a hatóságok az ország gazdasági befogadóképességét korlátozó tényezőként kezelték. A levélben, melyet 1931-ben az angol kormány elnöke: Ramsay MacDonald küldött dr. Weissmannak, leszögezték, hogy az ország gazdasági befogadóképessége az egyedüli politikai zsinórmértéke a bevándorlás megállapításánál. A mandátumügyeket kezelő állandó bizottság határozottan elismerte ezt a magyarázatot. Azonban Öfelsége kormánya nem látja sem az 1922. év Fehér könyvét, sem az 1931-ben kiadott Levelet olyanoknak, amelyekből az angol kormányra nézve az a kötelesség hárulna, hogy kizárólag az ország gazdasági befogadóképességének szem előtt tartásával, köteles örök időkre megkönnyíteni a zsidó bevándorlást Palesztinába. Ugyanígy nem látja, sem a mandátumban, sem az utána következő kijelentésekben annak elismerését, hogy Palesztinában a Zsidó Nemzeti Otthon alapjában véve, csak úgy jöhet létre, ha a zsidóknak korlátlan időre szóló szabad bevándorlást engedélyeznek az országba. Világos, hogy ha a bevándorlás az ország gazdasági helyzetét károsan befolyásolja, korlátozni kell azt. Ugyanígy, ha a bevándorlás az ország politikai helyzetét súlyosan megzavarja, szintén korlátozni kell. Bár nem nehéz állítani, hogy az a nagyszámú zsidóság, amely az országba eddig bevándorolt, az ország

gazdasági szempontjának megfelelően lett befogadva, mégis a zsidók részéről történt és korlátlan időkre szóló állandó bevándorlás az arabokban azt a félelmet keltette, hogy az idők folyamán a zsidók az ország többségét fogják alkotni és uralkodni fognak fölöttük. Ebből kifolyólag az ország oly politikai helyzetbe került, amely káros úgy az arabokra, mint a zsidókra, valamint az egész ország békés fejlődésére nézve. Az utóbbi három év szomorú eseményei csak utolsó, hosszúranyújtott megnyilvánulását képezik az arabok eme aggályainak. Az arab terroristák által a zsidók ellen és fajtestvéreikkel, az arabokkal szemben alkalmazott módszert habozás nélkül elítéljük. De nem tagadhatjuk, hogy általában az arab lakosság körében nagyon elterjedt a félelem e korlátlan zsidó bevándorlással szemben, mely félelem hatása alatt olyan zavargásokra ragadtatták magukat, melyek nagymértékben hátráltatták az ország fejlődését, elszegényítették az ország kincstárát, megingatták az élet — és vagyonbiztonságot és az ország polgárai, az arabok és zsidók között, aggasztóan elkeseredett atmoszférát teremtettek. Ha ily körülmények között, a bevándorlás az ország gazdasági befogadóképességéhez mértén folytatódik, minden más szempontnak félretevése mellett, a két nép között örökös gyűlölet fog éket verni és az ország a közel-keleti arab népek békéjének állandó tüzfészkévé válhat. Őfelsége kormánya nem zárkozhatik el ezektől az indokoktól, amikor a bevándorlási politikáját meghatározza.

A BE NEM TELJESÜLT REMÉNY

13. A királyi bizottság véleménye szerint a Balfour-deklarációnak a mandatárius rendszerhez való csatlakozásából az a meggyőződés alakulhat ki, hogy előbb-utóbb sikerülni fog az arabok gyűlöletén felülkerekedni, a Balfour-deklaráció politikai irányelveinek szellemében. A Balfour-deklaráció kibocsátása óta az angol kormányok mindig remélték, hogy az idők folyamán az arabok bele fognak nyugodni a Zsidó Nemzeti Otthon növekedésébe, annál is inkább, mivel a zsidók bevándorlása és letelepedése nyomán az egész ország nagyarányú gazdasági fejlődésnek indult, melyből ők is sok hasznot húztak. Ez a remény nem teljesedett be. Őfelsége kormánya most két alternatíva előtt áll: 1.) Vagy igyekszik a Zsidó Nemzeti Otthont a végtelenségig kiszélesíteni, az arab lakosságnak időközönként megnyilvánuló akarata ellenére is, vagy 2) a zsidó bevándorlást csakis az arabok beleegyezésével engedi meg. Az első út a karhatalommal való uralmat jelentené. Ezt az utat Őfelsége kormánya minden más szemponttól eltekintve olybá tekinti, mint a Népszövetség 22-ik szakaszának szellemével homlokegyenest ellenkezőt. Ugyiszintén Őfelsége kormányának ama kifejezett kötelezettsé-

geivel ellentétét, melyeket az arabokkal szemben vállalt. Az arabok és zsidók közötti viszonyban előbb-utóbb a kölcsönös megértés és jóakarát szellemének kell kialakulnia; ezt magának a Zsidó Nemzeti Otthonnak a békéje és biztonsága parancsolja. Ezért Ófelsége kormánya hosszas és alapos mérlegelés után arra a meggyőződésre jutott, hogy a fentemlített két alternatíva közül a másodikat kell választania.

„IGAZSÁGTALANSÁG VOLNA A BEVÁNDORLÁS TELJES MEGSZÜNTETÉSE“

14. Bár hevesen követelték a bevándorlás azonnali megszüntetését, ezt Ófelsége kormánya nem teljesítheti. Ez Palesztina gazdasági és pénzügyi szerkezetét nagymértékben megingatná, amely úgy az arabok, mint a zsidók érdekeire súlyos csapást mérne. Ezenkívül Ófelsége kormányának véleménye szerint a zsidó bevándorlás teljes és hirtelen megszüntetése, igazságtalanság volna a Zsidó Nemzeti Otthonnal szemben. Ezenfelül Ófelsége kormánya ismeri a nagy zsidó tömegek hatalmas nyomorát, melyek bizonyos európai országokból elűzve menedéket keresnek és azt hiszik, hogy Palesztina (E. J.) hozzájárulhat és hozzá is kell, hogy járjon e súlyos nemzetközi kérdés megoldásához. E többszörös indokolás alapján Ófelsége kormánya úgy gondolja, hogy a mandátumban vállalt kötelezettségeinek szellemében fog eljárni, úgy az arabokkal, mint a zsidókkal és Palesztina többi lakosságával szemben, ha a bevándorlás kérdésébe a következő javaslatokat fogadja el:

A ZSIDÓ BEVÁNDORLÁS ÉRTÉKE

(1.) A következő öt évben, ha ezt az ország gazdasági befogadóképessége megengedi, a zsidó bevándorlás oly mértékű lesz, mely alkalmas a zsidó jiusvot az ország lakosságának körülbelül harmadrészére növelni. Szem előtt tartva a zsidó és az arab lakosság természetes szaporulatát és az illegális zsidó bevándorlókat, akik már az országban vannak, kb. 75.000 személy bevándorlását engedélyezheti a következő öt év folyamán, ez év áprilistól kezdve. Ezek a bevándorlók az ország gazdasági befogadóképességének szem előtt tartásával a következőképpen engedtetnek be az országba:

a) Az öt év mindegyikében 10.000 bevándorló szállhat partra Palesztinában. Amennyiben valamelyik évben e számot csökkenteni fogják a következő évben a hiány pótolva lesz, feltéve, ha ezt az ország befogadóképessége megengedi.

b) Ezenkívül a zsidó politikai menekültek kérdésének megoldásához való hozzájárulásként 25.000 menekültnek azonnal bevándorlási engedélyt adnak ki, amikor a Főkormányzó megélhetésüket biztosítva fogja

látni, különös tekintettel a politikai menekültek gyermekeire és azokra, akik mások által való eltartásra „kényszerültek“.

(2.) A kormány nem változtatja meg jelenlegi módszerét, mellyel az ország gazdasági befogadóképeségét állapítja meg; a Főkormányzó lesz továbbra is felelős az ország gazdasági befogadóerejének méreteiről való döntésért. Végső döntések kimondása előtt a kormány tanácskozni fog a zsidók és arabok képviselőivel.

(3.) Az öt év letelte után zsidó bevándorlás csak akkor lesz megengedve, ha ebbe a palesztinai arabok is beleegyeznek.

(4.) Öfelsége kormánya elhatározta a törvénytelen bevándorlások megakadályozását, a hatóságok további óvintézkedéseket tesznek ezen a téren. Az óvintézkedések ellenére törvénytelenül beszivárgott zsidók számát az évi kvótákból fogják levonni, ha a zsidókat lehetetlen lesz az országból kiutasítani.

15. Öfelsége kormánya meg van győződve arról, hogy az öt év folyamán lezajló alija megvalósítása után, nem lesz sem joga, sem kötelessége a Zsidó Nemzeti Otthon számára további bevándorlás által könnyítéseket eszközölni az arab lakosság akaratára való tekintet nélkül.

III. A föld.

16. Öfelsége kormánya a mandátum szövegének 6. bekezdése szerint felszólíttatik „annak garantálására, hogy az ország többi részeinek pozíciói és jogai nem lesznek megsértve és megkönnyíti a zsidóknak a palesztinai földre való tömeges letelepülést“. Mind a mai napig egyetlen korlátozás sem történt az arabok földjének zsidók által való megvásárlása terén. A szakértők sokféle bizottságainak beszámolóí arról adnak jelentést, hogy az arabok természetes szaporulata miatt és az arabok földjeinek az utóbbi években történt szünet nélküli eladása következtében bizonyos kerületekben már nincs többé lehetősége az arab földeknek zsidók számára való eladásának, viszont más körzetekben szükség van a földeladás korlátozására, hogy az arab földművesek élet-színvonalakat továbbra is fenntarthassák és elkerülhető legyen a földnélküli arabok tömeges elszaporodása. Ezen indokok miatt jogában lesz a Főkormányzónak a földeladásokat szabályozni. A Főkormányzónak ez a hatásköre, e nyilatkozat közzétételétől kezdve az átmeneti korszak teljes tartamán keresztül érvényben marad.

17. Öfelsége kormánya oda fog hatni politikájában, hogy a föld minél nagyobb terjedelemben és minél jobb minőségben legyen megművelve. E szempont érvényesüléséhez a Főkormányzónak jogában fog állani mindenemű rendelkezést és a földvásárlásra vonatkozó eddig megjelent utasítást megszüntetni, valahányszor meggyőződést szerez arról, hogy az újabb rendelkezései

által az arab lakosság jogai és pozíciói kellő módon biztosítva vannak.

18. Fenti javaslatainak megszövegezésekor, Ófelsége kormánya tiszta szívből igyekezett a zsidókkal és az arabokkal szemben vállalt kötelezettségeinek megfelelően cselekedni. A homályos stílusban megírt mondatok, amelyekkel több ízben igyekeztek a kötelezettségeket magyarázni, voltak okozói a vitának és megnehezítették a megoldás kialakulását. Ófelsége kormánya nem remélheti, hogy ki tudja elégíteni a szembenálló feleket, amelyek a mandátum által felidézett vitákat folytatták. Célja a két népet, melynek lelkében az utóbbi három év eseményei mély sebeket ütöttek és amelyek, miután Palesztinában egymás mellett élnek, az egymással szembeni kölcsönös jóakaratra és türelemre inteni. A jövő kilátásai szempontjából Ófelsége kormánya nem zárkozhatik el ama tény felismerésétől, hogy a multban történt események sokszorosán megnehezítik a jó viszony kialakulását. Ugyanakkor felemelő érzéssel állapítja meg azt a tényt is, hogy nagyon sokszor és nem is olyan régen az arabok és a zsidók békés együttélésben laktak Palesztinában. Mindegyik népközösség áldozatokat kell, hogy hozzon a közös haza békéje és jóléte oltárán, melynek az egész ország lakossága javát és boldogulását kell szolgálnia. A felelősség e téren ugyanúgy nehezedik az ő vállukra, mint Ófelsége kormányának vállaira; az ország békéjének biztosítása szent feladat annál is inkább, mert ez az ország szent föld, kétszeresen szent föld az egész világon élő muzulmánok, zsidók és keresztények milliói szemében, akik mindannyian az ország békéjéért és lakóinak boldogságáért imádkoznak.

A „Fehér Könyv” magyar fordítását az „Uj Kelet” c. Kolozsváron megjelenő zsidó politikai napilap cikke után közöltük.

Felelős kiadó: Goldberger Dezső.

Hajnal-nyomda Bp. Izabella-u. 32.